

سیاست خاورمیانه‌ای باراک اوباما

(۲۰۰۸-۲۰۱۶)

www.ketab.ir

سرشناسه	اکبری، حسین، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	سیاست خارجی باراک اوباما (۲۰۰۸-۲۰۱۶)/ نویسنده: حسین اکبری.
مشخصات نشر	تهران: یزدا، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۵-۹۰۹-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۸۷ - ۱۹۷.
موضوع	اوباما، باراک، ۱۹۶۱- م. -- دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی
موضوع	Obama, Barack-- Political and Social Views
موضوع	رؤسای جمهور -- ایالات متحده
موضوع	Presidents -- United States
موضوع	ایالات متحده -- روابط خارجی -- خاورمیانه
موضوع	United States -- Foreign Relations -- Middle East
موضوع	خاورمیانه -- روابط خارجی -- ایالات متحده
موضوع	Middle East-- Foreign relations-- United States
رده‌بندی کنگره	E۹۰۸/۳
رده‌بندی دیویی	۹۷۳/۹۳۲.۹
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۷۷۵۶۰

www.ketab.ir

سیاست خارجی باراک اوباما

(۲۰۰۸-۲۰۱۶)

نویسنده: دکتر حسین اکبری

ناشر: یزدا / چاپ اول: ۱۴۰۰ / قطع: وزیری / تعداد صفحات: ۲۰۰ صفحه /

چاپ و صحافی: یزدا / شمارگان: ۵۰۰ نسخه / بها: ۸۰ هزار تومان /

ISBN: 978-600-165-909-6

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۵-۹۰۹-۶

نتیج‌یزدا و گروه نشریات

دفتر نشر و نمایندگان دائمی: تهران، سیدخندان، خیابان ارسباران، کوچه ستاری، شماره ۲۲، ساختمان یزدا دورنگار: ۲۲۸۸۵۶۵۱ (۰۲۱) تلفن: ۵۰-۲۲۸۸۵۶۴۷ (۰۲۱)

توجه: به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱ و همچنین قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی مصوب سال ۱۳۵۰ تمام حقوق این اثر به هر نحو برای نشر یزدا محفوظ است. نشر و پخش تمام یا قسمتی از این کتاب بدون اجازه از ناشر، باعث پیگرد قانونی خواهد شد.

www.yazdamarket.com

خرید آنلاین:

https://www.instagram.com/yazdamarket/

اینستاگرام:

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
۱. خاورمیانه.....	۱۱
خصوصیات.....	۱۱
ملت سازی و دولت سازی.....	۱۳
نظام اجتماعی، سیاسی و اقتصادی.....	۱۷
سیاست خارجی.....	۲۴
بحران.....	۲۵
۲. طرح خاورمیانه بزرگ.....	۲۹
مقدمه.....	۲۹
مفاهیم و فرضیات طرح.....	۳۰
توسعه سیاسی.....	۳۰
توسعه علمی.....	۳۱
توسعه اقتصادی.....	۳۱
دلایل و اهداف طرح.....	۳۲
راهبرد امنیت ملی آمریکا.....	۳۲
نقش ملی آمریکا.....	۳۳
اهداف خاورمیانه‌ای آمریکا.....	۳۴
تاثیرات طرح بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران.....	۳۵
چالش‌های امنیتی.....	۳۵
فرصت‌های امنیتی.....	۳۸

- راه کارها..... ۳۸
- سناریوی تجزیه جمهوری اسلامی ایران و کشورهای منطقه..... ۳۹
- پیاده‌های طرح برای منافع روسیه..... ۴۱
- الگوی نوسازی..... ۴۳
- ناسیونالیسم، دولت و توسعه..... ۴۴
۳. مبانی سیاست‌های آمریکا، جمهوری اسلامی ایران و عربستان..... ۴۹
- تقابل آمریکا، جمهوری اسلامی ایران و عربستان..... ۴۹
- اسلام سیاسی و مقاومت گرایی در برابر غرب..... ۵۵
- خاورمیانه..... ۵۷
- آمریکا به عنوان قدرت هژمون در برابر جمهوری اسلامی ایران..... ۶۱
- راهبرد تحریم جمهوری اسلامی ایران..... ۶۲
- سیاست براندازی جمهوری اسلامی ایران..... ۶۵
- ریشه‌های چالش میان جمهوری اسلامی ایران و آمریکا..... ۶۷
- ریشه‌های فکری و ایدئولوژیکی..... ۶۷
- تقابل اسلام و لیبرالیسم..... ۶۸
- مبانی سیاست در آمریکا..... ۷۰
- ریشه‌های سیاسی و راهبردی تقابل جمهوری اسلامی ایران و آمریکا..... ۷۴
- ورود به هزاره سوم میلادی (بستر سازی مفهومی)..... ۷۷
- راهبردها و راهکارهای پردازش سیاست خارجی آمریکا پس از پایان جنگ سرد..... ۷۹
- جمهوری اسلامی ایران در پارادایم سیاست خارجی آمریکا..... ۸۲
- پارادوکس‌های سیاست خارجی آمریکا در منطقه خاورمیانه..... ۸۴
- نظم جهانی در قرن بیست و یکم..... ۸۵
- اوباما و احیای رهبری آمریکا در نظام بین‌الملل..... ۸۶
۴. سیاست خارجی خاورمیانه‌ای باراک اوباما..... ۹۵
- سیاست باراک اوباما در جمهوری اسلامی ایران..... ۹۵
- برنامه هسته‌ای ایران..... ۹۵

۹۶	متغیر فرد.....
۹۷	متغیر نقش.....
۹۷	متغیر دولت.....
۹۸	متغیر اجتماع.....
۹۹	متغیر نظام بین‌الملل.....
۱۰۰	جایگاه جمهوری اسلامی ایران در سیاست خارجی آمریکا.....
۱۰۱	اقدامات اوباما علیه برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران.....
۱۰۲	برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران و محیط داخلی آمریکا.....
۱۰۳	ابعاد بین‌المللی.....
۱۰۴	تحریم نفتی.....
۱۰۴	اتلاف سازی و اجماع علیه برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران.....
۱۰۸	پیش‌گیری و پیش‌دستی.....
۱۰۸	گزینه نظامی.....
۱۰۹	جنگ محدود و تاکتیکی.....
۱۱۰	حمله نظامی و تغییر رژیم.....
۱۱۳	فشار حقوق بشری بر ایران.....
۱۱۴	لابی رژیم اسرائیل و تاثیر آن بر سیاست‌های اوباما.....
۱۱۵	تغییر رفتار اوباما در مورد برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران.....
۱۲۲	دیپلماسی عمومی آمریکا.....
۱۲۷	دیپلماسی عمومی آمریکا در منطقه خاورمیانه در دوره باراک اوباما.....
۱۲۸	جنبش‌های منطقه‌ای و دیپلماسی عمومی آمریکا در خاورمیانه.....
۱۳۵	چالش‌های راهبرد دموکراسی سازی در خاورمیانه.....
۱۳۷	دموکراسی هدایت شده در خاورمیانه.....
۱۴۱	۵. تقابل جمهوری اسلامی ایران و عربستان در خاورمیانه.....
۱۴۱	جمهوری اسلامی ایران.....
۱۵۰	جمهوری اسلامی ایران و هلال شیعی.....
۱۵۷	اعراب و هلال شیعی.....

پیشگفتار

مباحث تغییر سیاست‌های داخلی و خارجی و ثبات از سوی صاحب نظران و سیاست‌گذاران مطرح بوده است. معمولاً در دوره‌هایی از تاریخ آمریکا که این کشور با مشکلات و چالش‌های بیشتری در سیاست داخلی و خارجی روبه‌رو شده، شعار تغییر یکی از فاکتورهای جذب آراء و افکار عمومی بوده است. با توجه به معضلات پیش روی آمریکا به واسطه حضور نظامی این کشور در عراق و افغانستان و ناکامی‌های ناشی از آن، رسانه‌ها و روشنفکران نقش قاطعی را در ترغیب شهروندان به حمایت از تغییرات ایفاء کرده‌اند. به نظر می‌رسد که عدم موفقیت دولت بوش در مهار بحران اقتصادی فعلی به ضرورت تغییر در سیاست داخلی و خارجی آمریکا برای بهبود وجهه بین‌المللی این کشور منجر شد. به نحوی که برخی از صاحب نظران پیروزی باراک اوباما را با پیروزی آبراهام لینکلن مقایسه می‌کنند که به یک دوره طولانی از حاکمیت دموکرات‌ها در سنا و کنگره منتهی شد و این رویداد را فرصت مناسبی برای انجام تغییرات مدنظر داشتند. جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک قدرت منطقه‌ای دارای منافع و علایقی تعریف شده در منطقه‌ای متشکل از خاورمیانه، آسیای مرکزی و قفقاز است. مرزهای گسترده آبی و خاکی ایران با جغرافیای وسیع که باعث همسایگی‌اش با پانزده کشور منطقه شده است، علایق گسترده‌ای را برای جمهوری اسلامی ایران فراهم کرده است. از سوی دیگر، این منطقه با دارا بودن ذخایر عظیم انرژی جهان یکی از مناطق استراتژیک برای سیاست خارجی آمریکا تعریف شده است. با درنظر گرفتن نگرش جمهوری اسلامی ایران نسبت به ارزش‌های فرهنگی و

هویتی و حتی منطقه‌ای و تقابل این نگرش با علایق استراتژیک آمریکا در راستای تغییرات بنیادین فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و حتی امنیتی منطقه تحت عنوان طرح خاورمیانه بزرگ، نشانگر نگاه آمریکا به این منطقه از موضعی هژمونیک و تلاش برای تحمیل ارزش‌های فرهنگی، سیاسی و اقتصادی موردنظر خود است که تحت نظام سیاسی لیبرال اقتصادی آزاد و احترام به حقوق اقلیت‌ها است. عربستان سعودی متحد سنتی و ژئوپولیتیکی آمریکا در منطقه است و از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی ایران به عنوان موازنه کننده و بازدارنده تأثیرات منطقه‌ای نفوذ ایران ایفای نقش کرده است. این کشور خود را وزنه‌ای در جهان اسلام می‌داند و وجود خانه کعبه نیز مزید علت شده است. حکام عربستان از طرفی بقاء خویش و حضور مقتدرانه در منطقه را در اتحاد قوی با آمریکا می‌دانند و از طرف دیگر، خود را رهبر جهان اهل تسنن معرفی می‌کنند که وظیفه دارند در مقابل ایران شیعی مقاومت کنند و از نفوذ آن جلوگیری نمایند.

به طور کلی، اکنون نشانه‌هایی بارز از جدال سیاسی و استراتژیک دو الگوی محافظه کار و رادیکال و مخالفت صریح با مداخلات غرب در منطقه مشهود است. از این رو غرب به سرکردگی آمریکا برای مقابله با چنین فضایی به جدال سیاست علیه فضای امنیتی موجود در خاورمیانه اقدام کرده است. در میان مناطقی که درون محدوده‌های خاورمیانه قابل شناسایی هستند، خلیج فارس مدل منحصر به فردی از یک منطقه ژئوپولیتیک است و اکثر کشورهای تشکیل دهنده آن در زمره کشورهای محسوب می‌شوند که تولید کننده نفت بوده و می‌توانند بر اقتصاد جهانی تأثیر گذار باشند.

دکتر حسین اکبری

فروردین ۱۴۰۰